

ฐานข้อมูลคนไทย

ในประเศศกฐึ่ปุ่่นกั้บภัยพิบัติ

ดร.ณัฐ ลีละวัฒน์
คณะวิศวกรรมศาสตร์ ภาควิชาการนิเทศศาสตร์
<http://natt.leelawat.com>

ปัจจุบัน หลายหน่วยงานมีการเก็บข้อมูลต่างๆ จากประชาชน ท่านผู้อ่านบางท่านอาจจะคิดว่าเราไม่จำเป็นต้องแจ้งข้อมูลต่างๆ ก็ได้ ถ้าไม่ได้เป็นการบังคับอะไรใช้ใหม่ครับ ถ้าท่านผู้อ่านจำได้ที่ผู้เขียนเคยเล่าให้ฟังถึงระบบติดตามประชาชนญี่ปุ่นเวลาอยู่ต่างประเทศ ซึ่งดำเนินการโดยกระทรวงการต่างประเทศของประเทศญี่ปุ่นกันไปแล้ว (ณัฐ ลีละวัฒน์, 2561) น่าจะพอทราบถึงความสำคัญของข้อมูลเหล่านี้ บทความนี้ผู้เขียนจึงขอเพิ่มความตระหนักโดยขอเล่าถึงระบบฐานข้อมูลคนไทยในประเทศญี่ปุ่นกันบ้างนะครับ ฐานข้อมูลที่ว่านี้คือ **“ฐานข้อมูลคนไทยในญี่ปุ่น”** ของสถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงโตเกียว (สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว, 2015) นั่นเอง เอ๊ะ...บางท่านอาจจะสงสัยว่าคืออะไร และลงทะเบียนอย่างไรกันแล้วใช้ใหม่ครับ ผู้เขียนขอบอกก่อนเลยว่ามันมีประโยชน์มากจริงๆ โดยเฉพาะในช่วงที่เกิดเหตุการณ์ฉุกเฉิน และก็มีการใช้ประโยชน์ในช่วงเหตุการณ์ภัยพิบัติกันมาแล้วจริงๆ

เหตุภัยพิบัติ

ผู้เขียนได้มีโอกาสสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ประจำสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งเป็นผู้ที่มีหน้าที่ดูแลระบบฐานข้อมูลคนไทยในประเทศญี่ปุ่น ทำให้ทราบถึงประโยชน์ของข้อมูลเหล่านี้ในยามฉุกเฉิน

เหตุการณ์ที่น่าสนใจคือ “เหตุการณ์แผ่นดินไหว และคลื่นสึนามิภูมิภาคโทโฮคุ ประเทศญี่ปุ่น ปีพ.ศ.2554” และ “เหตุการณ์แผ่นดินไหวคุมะโมะโตะ ประเทศญี่ปุ่น ปีพ.ศ.2559” ทั้งสองเหตุการณ์มีประชาชนชาวไทยทั้งที่เป็นนักเรียนนักศึกษากำลังศึกษาอยู่ในประเทศญี่ปุ่น คนไทยที่ทำงานอยู่ในประเทศญี่ปุ่น รวมทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยที่กำลังไปเที่ยวในพื้นที่ประสบภัยพิบัติพอดิบพอดี ทำให้สถานเอกอัครราชทูตจำเป็นต้องปฏิบัติภารกิจต่างๆ ทั้งการเผยแพร่ข่าวสาร และสถานการณ์ต่างๆ การประสานงานช่วยเหลืออพยพประชาชนชาวไทย การเป็นศูนย์กลางในการส่งมอบเงินบริจาคจากประเทศไทยให้กับผู้บริหารพื้นที่ที่ประสบภัย และการตามหาญาติ (Leelawat et al., 2017) ภารกิจการตามหาคนนี่แหละที่แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของเจ้าฐานข้อมูลคนไทยในประเทศญี่ปุ่นนี้

ฐานข้อมูลคนไทย

ข้อมูลหลักที่ทางสถานเอกอัครราชทูตต้องการในการลงทะเบียนคนไทยในญี่ปุ่นประกอบด้วย คำนำหน้า ชื่อ-สกุล ชื่อ-สกุลภาษาอังกฤษ เลขประจำตัวประชาชน สัญชาติ เชื้อชาติ เพศ วันเดือนปีเกิด สถานที่เกิด ชื่อบิดา-มารดา ส่วนข้อมูลอื่นๆ นั้นแล้วแต่ผู้ลงทะเบียนจะประสงค์จะแจ้ง ได้แก่ ส่วนสูง ชื่อคู่สมรส เลขหนังสือเดินทาง วันที่ออกหนังสือเดินทาง วันหมดอายุหนังสือเดินทาง ประเภทวิชา หมายเลขโทรศัพท์ อีเมล ข้อมูลที่อยู่ในประเทศไทย และข้อมูลที่อยู่ปัจจุบันในประเทศไทย (สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว, 2015)

บทบาทของสถานเอกอัครราชทูตและฐานข้อมูลคนไทยในประเทศญี่ปุ่น

ในสถานการณ์ภัยพิบัติหรือเหตุฉุกเฉิน เมื่อญาติหรือสมาชิกในครอบครัวของผู้ที่ทำงานหรือท่องเที่ยวเยี่ยมเยียนประเทศญี่ปุ่นในขณะนั้นไม่สามารถติดต่อกับญาติคนดังกล่าวได้ ญาติหรือสมาชิกครอบครัวสามารถแจ้งขอความช่วยเหลือผ่านกระทรวงการต่างประเทศที่ประเทศไทยเพื่อประสานงานขอความช่วยเหลือมาที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว เพื่อค้นหาข้อมูลการติดต่อ ทางสถานเอกอัครราชทูตจะใช้ข้อมูลการติดต่อที่มีการลงทะเบียนไว้ในฐานข้อมูลคนไทยในประเทศญี่ปุ่นเพื่อติดต่อบุคคลนั้น ถ้าไม่สามารถติดต่อบุคคลดังกล่าวได้ ทางสถานเอกอัครราชทูตจะพยายามติดต่อบุคคลที่ผู้ลงทะเบียนแจ้งไว้สำหรับกรณีฉุกเฉินแทน ท้ายที่สุดหากยังไม่สามารถติดต่อได้ ทางสถานเอกอัครราชทูตจะประสานงานกับหน่วยงานตำรวจเพื่อค้นหาบุคคลดังกล่าวต่อไป

ระบบฐานข้อมูลนี้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการค้นหาบุคคลในเหตุการณ์แผ่นดินไหว และคลื่นสึนามิภูมิภาคโทโฮคุ ปี พ.ศ.2554 เมื่อสถานเอกอัครราชทูตได้รับคำร้องขอให้ช่วยตามหาญาติ เนื่องจากระบบโทรศัพท์นับเป็นช่องทางการติดต่อสำคัญในเวลานั้น ข้อมูลหมายเลขโทรศัพท์จึงมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตามแม้ว่าระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์จะเข้ามามีบทบาทสำคัญในการให้

ความช่วยเหลืออพยพประชาชนชาวไทยจากบริเวณที่ได้รับผลกระทบจากแผ่นดินไหวคุมะโมะโตะ ปี พ.ศ.2559 (Leelawat et al., 2017) ทางสถานเอกอัครราชทูตก็ยังใช้ระบบฐานข้อมูลคนไทยในประเทศญี่ปุ่นในการติดตามหาบุคคลเช่นกัน

บทสรุป

ไม่ใช่แค่ประเทศไทยที่มีการเก็บข้อมูลประชากรที่พำนักอาศัยอยู่นอกประเทศในลักษณะนี้แต่ยังมีประเทศอื่นๆ เช่นกัน เช่น สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น แคนาดา สิงคโปร์ เป็นต้น สุดท้ายนี้ขอให้ชาวไทยที่พำนักอยู่ ณ ประเทศญี่ปุ่น หรือผู้ที่แวะไปประเทศญี่ปุ่นในระยะเวลาสั้นๆ ลงทะเบียนคนไทยกันด้วยนะครับที่ <http://site.thaiembassy.jp/th/services/registration/> (สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว, 2015)

กิตติกรรมประกาศ

บทความนี้ได้รับการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการเก็บข้อมูลจาก Japan-ASEAN Science Technology and Innovation Platform Research Network (JASTIP-Net; PI: Natt Leelawat, D.Eng.) และ Hazards and Damage Evaluation and Mitigation Project Area of the International Research Institute of Disaster Science (IRIDeS) มหาวิทยาลัยโทโฮคุ ประเทศญี่ปุ่น พร้อมกันนี้ผู้เขียนขอขอบคุณสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

อ้างอิง

Leelawat, N., Suppasri, A., Latcharote, P., & Imamura, F. (2017). The evacuation of Thai citizens during Japan's 2016 Kumamoto earthquakes: An ICT perspective. *Journal of Disaster Research*, 12(sp), 669-677. doi: 10.20965/jdr.2017.p0669

ณัฐ ลีละวัฒน์. (2561, พฤษภาคม). Safety Confirmation Systems for Japanese When Staying Overseas (in Thai) (ระบบยืนยันความปลอดภัยชาวญี่ปุ่นเมื่ออยู่ต่างประเทศ). *TPA News*, ฉบับที่ 257 (น. 43-44), กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).

สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโตเกียว. (2015). *ลงทะเบียนคนไทยในญี่ปุ่น*, 18 ก.ค. 2561. <http://site.thaiembassy.jp/th/services/registration/>

